

Gemi işletmeciliği faaliyetinde bulunan kurumun, yurt dışı taşımacılığı faaliyeti ile ilgili olarak yurtdışında belgesini temin edemediği harcamaların gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[228-2012/VUK-1- . . .]--2293
Tarih	25.07.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[228-2012/VUK-1- . . .]--2293

25/07/2012

Konu : Belgesi temin edilemeyen masrafların ne şekilde gider yazılacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, kurumunuzun gemi işletmeciliği faaliyetinde bulunduğu, gemi yurt dışı seferine çıkarken gemi kaptanına uğrayacağı limanlarda gemi bağlama, liman hizmetleri veya gemiye alınan hizmetler için avans verildiği, sefer dönüşünde ise gemi kaptanının harcamalarını gösteren masraf listesini kaşelemek suretiyle kurumunuza verdiği, ancak kaptanın, uğradığı bazı limanlarda yaptığı masraflar için belge temin etmesinin mümkün olmadığı belirtilerek, belgesi olmayan bu masrafların kanunen kabul edilmeyen gider olarak yazıldığı ancak bu masrafların gerçek gider olduğundan bahisle söz konusu giderlerin masraf olarak değerlendirilerek; gider pusulası ile

belgelendirilip belgelendirilmeyeceği ile stopaj yapıp yapılamayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin bir hesap dönemi içinde elde edilen kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanacağı hükme bağlanmış olup safi kurum kazancının tespitinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi ve Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde yazılı giderlerin dikkate alınacağı belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler, safi ticari kazancın tespitinde indirilebilecek olup, söz konusu bendin parantez içi hükmüne göre, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükelleflerin bu bentte yazılı giderlere ilaveten bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hâsılâtın binde beşini aşmamak şartıyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilecekleri hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, götürü gider uygulamasına yönelik açıklamaların da yer aldığı 194 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, Gelir Vergisi Kanununun "İndirilecek Giderler" başlığı altında yer alan 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin düzenlendiği, bu giderlerin Vergi Usul Kanununun 227 ve müteakip maddeleri hükümlerinde belirtilen şekilde tevsikinin zorunlu olduğu ve bu hükümler çerçevesinde tevsik edilemeyen giderlerin ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılmasının mümkün olmadığı belirtildikten sonra, 4108 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin 1 numaralı bendine eklenen parantez içi hükümlerle, bazı giderlerin Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerine göre tevsik edilemediği hallerde de ticari kazancın tespitinde indirimine müsaade edildiği açıklanmıştır.

Anılan Tebliğin "4-Götürü Gider Uygulamasında Hâsılât" başlıklı bölümünün, "c) Yurt Dışı Taşımacılık Hâsılâtı" alt başlıklı bölümünde de her türlü yurt dışı taşımacılık faaliyetinden döviz olarak sağlanan hâsılâtın götürü gider uygulamasına konu olabileceği, "Yurt dışı taşımacılık" ifadesinden başlangıç veya bitiş noktasından herhangi biri veya her ikisi yurt dışında bulunan taşımacılık işlerinin anlaşılması gerektiği, ayrıca döviz olarak elde edilen yurt dışı taşımacılık hâsılâtının Türk Lirası karşılığının tespitinde, hâsılâtın kanuni defterlere kaydedildiği tarihte geçerli olan ve T.C. Merkez Bankasınca tespit ve ilan edilmiş döviz alış kurlarının esas alınacağı, hâsılâtın kanuni süreden sonra kayıtlara intikal ettirilmesi halinde götürü gider uygulamasında dikkate alınacak hâsılâtın, kayıtlara intikal ettirilmesi gerektiği tarihteki kur üzerinden hesaplanacağı, dövizlerin yurda getirilmesi gerektiği tarihe kadar doğan kur farklarının ise bu uygulamada dikkate alınmayacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsik edileceği hükme bağlanmıştır.

"Tevsiki Zaruri Olmayan Kayıtlar" başlıklı 228 inci maddesinde ise; "Aşağıdaki giderler için ispat edici kâğıt aranmaz:

1. Örf ve teamüle göre bir vesikaya istinat ettirilmesi mutad olmayan müteferrik giderler;
2. Vesikanın teminine imkân olmayan giderler;
3. Vergi kanunlarına göre götürü olarak tespit edilen giderler.

1 ve 2 numaralı fıkralarda yazılı giderlerin gerçek miktarları üzerinden kayıtlara geçirilmesi ve miktarlarının işin genişliğine ve mahiyetine uygun bulunması şarttır." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 234 üncü maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa; yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, gemi işletmeciliği faaliyetinde bulunan kurumunuzun, yurt dışı taşımacılığı faaliyeti ile ilgili olarak yurtdışında uğradığı bazı limanlarda yapılmış olan ancak belgelendirilemeyen giderlerin nakden yapıldığının ve nakit çıkışının muhasebe kayıtlarında izlendiğinin tevsik edilmesi durumunda bu harcamalara karşılık olmak üzere, yurtdışı taşımacılık faaliyeti sonucu döviz olarak elde ettiğiniz hâsılâtın binde beşini aşmamak şartıyla hesaplanan götürü giderin kurum kazancının tespitinde dikkate alınabilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, harcama yapılmadıkça belirtilen şekilde hesaplanan götürü gider kurum kazancının tespitinde dikkate alınamayacaktır.

Ancak, gemi yurt dışı seferindeyken yapılan masraflardan (uğranılacak limanlarda gemi bağlama, liman hizmetleri, gemiye alınan hizmetler vb.) belgelendirilemeyen kısmının gider pusulası düzenlenmek suretiyle belgelendirilmesine imkân bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026